

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt - kr.
Félévre 5
Negyedévre 2 50
Egy hónapra 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petít sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többeszer
hirdetések alkuszorint jutányos áron vétetnek fel.

Hozzák haza.

Azt mondják, csak halottainkat tudjuk megbecsülni, az élőket nem.

Nem igaz. Nem tudjuk mi még a halottainkat se úgy tisztelni, mint mások.

Rákócy Ferencnek a szive idegen földben porladozik. Az a sziv, mely csak a hazáért tudott dobogni, idegen föld porával vegyül össze. Történelmünk legszebb korszakának legdaliásabb alakja tul a tengeren alussza az örök álmot.

Vajjón tud-e pihenni? A Marmora lassu mormolása el tudja-e altatni? A homokos földben lehet-e függetlenségéről álmodnia?

Nem?

Hol van a nép, mely zarándokolni járjon sírjához? Hol van a nép, mely könnyeivel öntözze a függetlenségi legideálisabb bajnokának sírját? Hol van a nép, mely leborulva tanuljon tőle hazaszeretetet és apostólként tisztelje?
„Névben él csak, többé nincs jelen!”

A magyar országg ülés elhatározta már régen, hogy hazahozatja Rákócy hamvait és ünnepélyesen temeteti az anyaföldbe.

Azóta elmúlt 5 esztendő.

Az öreg számadó Rákócy dicsőségéről beszélt bojtárjának pásztortűzek mellett. A nagypapa nehezen várta a pillanatot, a melyben unokájával együtt csokolhatja a port, mely a glóriás kurucz vezér hamvait takarja, a nagyok

is, a kishitűek is lelkesedést akartak a sírtól tanulni.

És miért nem hozták haza?

Nem kell tán a népnek lelkesítő példa a multból? Nem fogadná tán be az anyaföld?

Dehogy!

Azért nem hozták haza, mert félnek, hogy a széllengés széjjel szórja áldott porait az országban. Elviszi ugy a délibábos alföldi rónára, mint a mégközelíthetlen hegyszakadékokba. És a hova elviszi, ott buján terem meg a szabadságra vágyó népnek legnélkülözhetlenebb tápláléka, levegője: a függetlenség.

Tudják, hogy csodás varázsa van a megszentelt hamvoknak, ezért félnek tőle.

De nekünk meg kell becsülnünk halottainkat és köteleességünk követeli, hogy Rákócy hamvait haza hozzák és abba a földbe temessék el, a melynek szabadságáért küzdött rajongó lelkesedéssel és kurucos bátorsággal.

Hozzák haza! Az lesz a magyar nemzetnek Rákócy sírja, ami a kereszténynek a Golgotha, a mohamedán hívőknek Mekka.

Hozzák haza! Meg akarjuk sírja előtt hajtani zászlóinkat. A magyar nép, ha szent földre akar menni, az ő sírjához fog zarándokolni.

Hozzák haza, hisz már a gyermek követeli az apjától s az apa nem tud neki válaszolni, de piszkolnia kell.

Ha bár ősi alkotmányunk rongyos papiroson van is meg, becsülnük meg legalább azokat, a kik megszerezték ezt az alkotmányt.

Követeljük Rákócy hamvainak haza hozatalát, jogunk is van hozzá, de köteleességünk is!

*

Lapunk egyik barátjától kaptuk ezt a hazafias érzéstől buzgó tartalmu levelet. Nem helyi érdekű, országos érdekű s éppen azért felhívjuk rá minden igaz magyar ember s a törvényhatósági bizottsági tagok figyelmét e cikkre. A törvényhatósági bizottság hazafiasabb, különösen Kiss Albert képviselő urat — ki a törvényh. bizottságnak is tagja — s pártunk többi tagjait, kiknek szavukvan a közgyűlésen, kérjük fel arra, hogy a decemberi rendkívüli közgyűlésen tegyék meg és vigyék keresztül a javaslatot, hogy írjon fel Debreczen város köztörvényh. bizottsága a törvényhozáshoz, hogy az ő évvel azelőtt hozott határozatot foganatosítsa.

Szép lenne, ha a legideálisabb magyar porrészei a legmagyarabb város komoly felépése folytán kerülnének hazai földbe!

Debreczen, December 4.

Asbóth János lemondása. A s b o t h János, a nagymártóni kerület képviselője, a ki pénteken a Hazában a neppárt ellen mondott beszédet, ma bejelentette a Ház elnökének, hogy kerülete mandátumáról, mely-t a neppárt

Szép Ilonka és a Peterdyek.*)

A Debreczen eredeti tárcaja.

Gyulay Pál mondja, mindnyájan valljuk, hogy Vörösmarty Szép Ilonkaja remekmű. — Peterdy Ilonka, a kit e gyönyörű költeményében megénekelt a nagy költő, költői dicsőségének egyik sugára, a legbajosabb női eszménykép, melyről valaha álmodott.

De hát igazán csak álomszülte ideál a Szép Ilonka elbűvölő alakja? Bsak egyedül a költői elbeszélés teremtvénye az a vonzó kedves-ségű elbeszélés, melyben Vörösmarty a Peterdy Ilonka bus történetet minden idők bámulatára megörökítette? Van-e, lehet-e némi történelmi alapja ez elbeszéléseknak?

Kutattak már többen, első sorban Gyulai Pál, aki ezt írja e kérdésről:

„Vajjon Vörösmarty e költeményében Mátyás király valamelyik kevéssé ismert mondai kalandját eszményítette-e, vagy IV. Henrik Garnett ntázásában említett hasonló kalandját dolgozta-e fel, melyet a németben Z-chokke, a magyarban Bajza szintén feldolgoztak, bajos elhatározni. Bajza «Hableány» cz. beszélye,

* E cikk főiskolánk egyik tanárának tollából az Egyetértés tegnapi — 331 — számában jelent meg a Vörösmarty ünnepély alkalmából. Közérdekű voltánál fogva mi is közöljük.

Szerk.

mely egészen megmagyarosítja a francia mondát, 1830-ban jelent meg. Lehet, hogy Vörösmarty a Bajza be zelyéből vette az első ösztönt. (Vörösmarty minden munkái, 1864. Sest, 246. l.)

Szép Ilonka először 1834-ben jelent meg a Bajza aurorájában. Vörösmarty tehát a Bajza előbb közölt beszélyéből vehette tárgyahoz az inspirációt. De megfejtetlenül marad az a kérdés: hogyan kötötte meséjét a Peterdy nevezet? Hogyan helyezte hősnőjét egy tényleg létezett és létező ősi magyar nemes családba? Költői szabadság vitte reá, vagy volt valamelyes hagyomány, vagy történelmi fonál, amelyen elindulhatott?

Erre nézve a Peterdy család élő tagjai ezt beszélik: Peterdy Gábor jegyző a pestmegyei Bugyiban, hires ember, a vermegye esze, a hogy nevezni szokták, találkozó Fótón Vörösmartyval a Fay Aydrás szállójában. Ez alkalommal beszélte el költőnk a Peterdy családban szájhagyományként fennmaradt királyi idyllt Peterdy Ilonka tragikus szerelméről. A találkozásról közelebbi dátum hiányzik, de éppen nem lehetetlen, mert egyfelől az említett Peterdy Gábor mindig az előkelőbb körökben forgott, másfelől Fóthoz közelebbi emlékek, talán bírtok is csatoltak.

Ha e családi tradíciót hitelreméltónak fogadjuk el, pedig egyelőre semmi okunk sincs

ketelkedni benne, úgy sikerül a Szép Ilonka történelmi alapra helyeznünk s minden külföldi hatástól menten izról-izig magyarok nyilvánítanunk.

Akkor a Peterdyék felé mélyebb érdeklődéssel kell fordulnunk s keressünk köztük a Szép Ilonka bajos alakját. Sajnos, őt eddig valamely hiteles történelmi okmány lapjain fölfedezni nem sikerült. De ez mindenesetre sokat nyom a latba, hogy a család száradokon at íróni-írá kegyeltesen megőrzötte emléket; mióta pedig Vörösmarty legszebb daját neki szentelte, s a legbajosabb női képpel idealizálta, azóta a család valóságos rajongással környezi edes aiskját, Peterdy Gábor; később a pénzügyminiszteriumban tanácsos, 1866-ban a Petőfi barátja, Orlay Soma festőművész által 8 szep olajfestményben illusztrálta a Szép Ilonkát.

E festmények a család gondosan őrzött s felette feltett kincsei. A Népszínház ezek után rendezi Vörösmarty emlékeire a Szép Ilonkát ábrázoló előkéket. Kivanatos volna a művészetért is, a költeményért is megismergetni azokat a magyar közönséggel.

Ezekután érdekesnek és alkalomszerűnek tartok egyet-mást elmondani az eddig ismert adatok alapján a Peterdy családról.

A legelső, a kiról a történet említést tesz, úgy 1300 körül élt s neve mezőpeterdi

programja alapján nyert el lemond. Erre vonatkozólag a Haz elnökéhez a következő levelet intézte.

Budapest, 1900. decz. 3,
Nagyméltóságú Elnök Ur!

Van szerencsém tisztelet eljese bejelenteni a nagymartoni választókerület képviselői mandátumáról való lemondásomat. Fogadja Nagyméltóságod őszinte tiszteletem kifejezését.

Asbóth János.

A választókerületet Köppel nagymartoni plébánoshoz írt levelben értesítette a lemondásáról Asbóth:

Nagyságos és főtisztelendő uram!

Tisztelt barátom! Képviselői szoros kötelességemnek tartottam még ez országgyűlés folyamán tüzetesen indolni a képviselőházban, hogy miért tartom helytelennek az országgyűlés néppárti politikáját, s mert tartom úgy országos, mint vallási érdekekben ártónak a Széll kormány támogatását. Ennek rendjén pedig helyesnek láttam a rákövetkező ülésben képviselői mandátumomat letenni.

Kerem ezt a választóimnak szívélyes üdvözetemmel együtt tudomására hozni. Fogadja legmelegebb baráti tiszteletem kifejezését.

Asbóth János.

Az összeférhetlenség.

decz. 4.

Milyen cifra szót találtak ki az egyszerű polgári tisztesség megjelölésére. Bizonyára azért, hogy a választó ne tudja meg hogy a honatyától még tisztességet kell követelni. Pedig ezt a kérdést is mérlegelni kell.

A tisztesség nem olyan természetes a képviselő urnál. A képviselőeknek nem is olyan eo ipso föl ománya az önzetlen tisztesség. Mert a mi inkompatibilis, azt tisztességtelen is. Inkompatibilis olyan jövedelem zsebrevagása, mely nem tisztességes azért, mert a tekintély, az állás, a befolyás kihasználásán alapul. Más ember, a ki nek nincs meg az a befolyása, azaz állása, nem juthat hozzá.

Ketekedik valaki benne, hogy a tisztelt honatyák a drágán szerzett mandátumot gyümölesöztetik? Olvassa el az összeférhetlenségi bizottság jelentéseit.

Peterdy Domonkos, ennek fia volt János, azé Andras. Az orsz. levéltár diplomatikai osztályában «M. O. D. L. 30725» jelzet alatt van egy okmány 1382-ből, Nagy Lajos király uralkodásának végső évéből,

Ebben Peterdy Andras fegyvernekpeturdi (Bihar m.) birtokának törvényes bejarsát kérte a királytól, mit ő bojthi Petherdy Matyas megbizottja és a váradi káptalan utján eszközölt.

Peterdy Andrason kívül, mint a Nagy Lajos korabeli mezőpeterdi birtokosok említették még az okmányban Peterdy Marcellus és fiai Demeter és Lőrincz. Különösebb érdek fűződhetik ez okmányhoz, azért is, mert Peterdy Andras szomszéd birtokos társai között Tholdi György és Miklós is fel vannak jegyezve. Az Posvai, Vörösmarty és Arany Toldija! Vörösmarty — mint tudjuk — «Toldi» és «Az őz bajnok» a költeményekben énekelte meg a cseh Jedekkel és az olasz virézzel vívott parharczát Toldi Miklósnak.

Egy század mulva, 1485 körül, a másik nagy magyar király, Matyas idejében, tehát a Szep Ilonka korában szól megint egy okmány egy mezőpeterdi Peterdyről.

Ugyanis a Tholdi Tamás utódai s gerlai Abrahamfi István közt több biharmegyei birtok miatt folyó perben a tanúk és szomszédok sorsán Peterdy Györgyöt is kihallgatták. Eze-

Hogy mi a tisztességtelen a képviselői üzletekben? Megmondjuk. A honatyá igazgatója vagy vezetője a vállalktán, mely az államtól kap megrendelést, anyagi támogatást. Állása összeférhetetlen. Nem lehet ugyanis föltételezni, hogy a saját anyagi érdekeinek kárára politizájon. Nem léphet fel a kormány ellen, a melytől az ő anyagi léte függ. Hiába vonzza őt belső meggyőződése más irány felé. Jobb meggyőződése ellenére is a kormány uszályhozódójává kell lennie. S az összeférhetlenségnek mai kriteriuma mellett egészen természetes, hogy a képviselők egy nagy részének nincs semmiféle meggyőződésük, hanem arkon-bokron követik a hatalmat.

Talan akadni fog olvasóink között, ki még mindig nem tudja, mit jelent az összeférhetlenség. Kézrel fogható példával fogjuk tehát az elméletünket ilusztrálni.

A fumei magyar leszámolóbank például közraktar-reszvénytársaságot akar összehozni. A kormányhoz fordul támogatásért. Az államtól ker penzt és kiváltságot. De az mar nem olyan természetes, hogy ba az országól fizetett képviselő all a deputáció elé, s ő lesz szószóloja a társulat érdekeinek. Ez már inkompatibilis. Mert a választók — akár igaz, akár nem, — azt bihetik, hogy a képviselő nem a vállalat közgazdasági fontosága miatt kapta meg az általi kedvezményeket, hanem parlamenti pozíciójauak su ya alatt. Nem a gazdasági érdek aratott diadalt, hanem a képviselő mandátum befolyása. A mikor ez az eset történt, még nem volt összeférhetlenségi törvény.

Az összeférhetlenség másik példája, az osztályorszátek jól jövedelmező üzlet. Az állam minden játékból kerek milliókat kap. Hogy mennyit kapnak a vállalkozók, azt már nem tudjuk olyan pontosan. Benke Gyula képviselő ezt az üzletet egy külföldi bank-reszvénytársaságnak szerezte meg, meg pedig nem szosatlan uton: egy beföldi bank, az országos takarékpénztár utján.

Vajjon felhasználta-e Benke a képviselői befolyását? Ne firtassuk. De tény az, hogy a nyereség javarésze az általa vezetett banknak jutott.

Az bizony az ember, hogy ez inkompatibilis. Az összeférhetlenségi bizottság azonban mas nézetet van.

E bizottságnak a nézete egyáltalában klasszikus. De hogy is tudna összeférhetlenségi esetet találni. Legtöbbször tan az 1875. évi I. t. czikket tartja inkompatibilisnek a képviselőségge.

Az a törvény, melynek lételet és működését köszöni. Hogy is akarna a jó mel-

lékfoglalkozással rendelkező képviselő a kedves kollégájának jól dotált sinekurait elvenni?

A bizottsági tárgyalások azonban még is érdekesek. Kettőt ugyanis meg tud belőlük a világ. Először, hogy a mi kormányparti honatyáinknak milyen zsiro mellékfoglalkozásaik vannak. Másodsor, hogy mi mindent nem tart a díszes bizottság összeférhetlensége.

Hanem mintha már alkonyodnának az aranjuenzi szép napok. A miniszterelnök megígérte, — ha ugyan nem csupán csak ígéret marad — hogy meg ebben az ülésszakban benyújtja az összeférhetlenségi törvényt. Ha azonban ezen javaslat a jog, törvény és igazság jegyében akar állani, az első szakaszának így kell szólnia: Hogy mi az összeférhetlenség, annak megítélése az országgyűlesten elvonatik.

A képviselőház tekintélyének emelésére ez csak olyan szükséges, mint az ígért tiszta választások.

A képviselőház ülése.

Debreczen decz. 4.

Elnök: Perczel Dezső.

Benyovszky Sandor gróf: Politikai partállásán fogva előre is kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el. Nem viseltetik bizalommal a kormányirant, mert annak működését nem látja üdvösnek az országra nézve.

Gajary Géza a szövetségek letesítését, a Duna-Tisza csatorna kiegészítését sürgeti. Előbbi az általános közgazdasági viszonyokat mozdítaná elő, a Duna-Tisza csatornájának kiegészése által pedig egy nagy magyarlaktá vidék agrar érdekeire volna üdvös hatással. Feltétlenül bizik Széll Kálmán liberalizmusába a kormány működésében az ország jólétének előmozdítását látja. A költségvetést elfogadja. (Felkiáltások: öt perc szünet.)

Perczel elnök az ülést öt perczre felfüggeszti.

Szünet után a néppárti Páder Rezső allott fel szólásra. Beszédje elején tiltakozik az antisemitizmus vadja ellen. A néppártnak — ugymond — nem a felekezeti harc a czélja, hanem a katolicizmus megvédése az elfajult liberalizmus ellen.

A szabadelvűség örvé alatt üldözik a katolicizmust s az ő pártja csak e tulkapások meggálasára vitte harcza a zászlót, melynek nem a felekezeti béke megrontása, mint azt az ellenpártból feltüntetni akarják. Mandell szemben ismétli Buzáth támadását s felszólítja Mandelt, hogy bizonyítsa be a néppárt hazaelles elemekkel való szövetségét. Rakovszky és a part többi tagjai fájósan követelik, hogy Mandel rektifikálja állításait. A költségvetést nem fogadja el.

Mandell Pal személyes kérdésben válaszol Pederdinek. Kijelenti, hogy a néppárt feireértette őt. A Pader kifakadásait különben erelyesen visszautasítja. (Helyesítés jobbról.)

Hegedűs Loránt nagy tetszéssel fogadott hosszú beszédet mondott. A többek közt a husadó megszüntetését, vagy a tőke támogatását ohajtja. Az adóreformra vonatkozólag Széll miniszterelnöknek meg penzügyminiszter korában tett kijelentéseinek megvalósítását kívánja.

Hangoztatja a választási rend reformjának üdvös voltát, olyan formán, hogy a köztisztviselőknek titkos szavazati joga legyen de az általános titkos szavazati jognak nem hive.

Hegedűs beszédjét a kormánypart sűrű helyeséssel szakította meg. A tagyszabásu beszéd végén pedig úgy őt, mint édes apját, Hegedűs minisztert számosan üdvözölték.

S. Szabó József.

Képzőművészeti kiállításunk.

Irta: **Gondy Károly.**

I.

Annak nevezem, mert most először volt alkalmunk több helybeli festőművész alkotásait egyetemlegesen megismerhettük.

A helyi viszonyokhoz képest elég sikerrel rendezésében főleg Bosznay István az erdőmester, Páfi József az erdőkerülő Bakos Tibor az utmester és Rajzó János a fényrajzoló rajzoltak a kolompós csordás Német Lajos kollega körűt.

Ezen kiállítás most a harmadik a jó bgrmincz év alatt és úgy látszik, hogy minden évtizedben beérjük a látottakkal, kivált azok, kik másutt sem keresik fel a műcsarnokokat; sőt hosszabb időközre is elengedjék ha a kiállítások mindinkább kiállhatatlan széccsessziosókka lesznek, mint a tavaszi a közönségi csarnokban tapasztaltam.

Köztseg-kimeleiből a vidéken helyiségben nem igen lehet valogatni, béeri a rendezőség azzal, mit olcsón — ha lehet, ingyen adnak. Így nem az alkamas Arany Bikaterme, mely csak jól fizető zártkörű tartsaságnak áll nyitva, hanem a Városház közgyűlési terme jutott a kérelmezőnek.

A község háza mindenre alkalmas. Ha adót fizetnek, kiállítás rendeznek, esetleg sorsolnak, soroznak vagy voksolnak: egy a központja. Itt veszi át a képviselő a mandátumot, a képviselő a honoráriumot, a kepmutató az officiumot. Király és hetes, mind elfér egy tető alatt.

A művészt nem igen keresik fel a magányában, mert tulajdonképp maga és nem más passziójának él; nem úgy mint a szabó, ki alformákba dugja az embert, hogy kívülről mutasson. Hat a művész nem a természet egyedüli jogosított műszabásaa? A világot a hogy most látjuk, mar nem egészen az Isten formajára van: az emberi kéz sokat változtatott rajta.

Nemes törekvésében úgy látszik nincsen közönség, mert egyre pártolásra szorul. És miért kell éppen csak a művészt partolni: erdeméit felül jutalmazni talán? Hat nem érdemi a becsületes megélhetést, ha egyszer ő is nagyot alkot mint az építész? Igaz hogy nem lakoak műveiben, de ki disziti fel és teszi lakályossá belsejét, ha nem a szobrász a festész? Ki kép, szobor nélkül tud lakni, annak nem volt még otthona. Milyen lélek lakik abban, ki nem keresi, nem látja gondolatainak, nemes eszméinek visszlenyét korlátolt ramába fogalva? A kép: az élér, a lélek multjának viszárszárnyalása.

E megújulás után térjünk most a kiállítás helyiségébe. Hajdu fogad, hajdu kísér, ez a városi olcsó eikkethez tartozik; talán még az is, hogy a városi urak képeket vásároltak. A terem hosszában egy feketébe öltözött szőke uri ember számléja lépteit; mondják, hogy cicerone és collectans egy személyben. Itten butorban sincs hiány, a gobelintól a kópóladaig bőven meg van szafálva.

Itt a közönség tárgyalási termében nincsen felső világítás, nem szóródik a gloria fény, mióta Rembrandt felhomály bevette magát a falakba. A közvilágítás itt csak oldalt vetődik a hivatalos aktákra. De nem jól esik Juditsh asszony aktára, kivált ha a napsugar bontja hálót kötőjét. Jó hogy a mai püspökünk nem o y szemérmete-ek es jubáz hundát nem aggatnak széles csipőre.

Ezen kiállításunk tárgyai illetőleg úgy látszik, nagyon a mi ezivis guszatusankóka volt megválogatva. Volt itt erdő, mező, csikós, szántó, bak, virág, gyümölcs, ló, tehen és apró jószág. Mind ösmeretes előttünk és könnyen valogathattunk.

Hogy egy bizonyos sorrendet tartsak nem szám szerint itelem meg a képeket, de csoportba szedve mutatom be azokat. Alig volt ott egy kép, min zöldség nem viritott, kezdem tehát a tájrésleteken.

Most Szeptember hó közepén jártam be Budapest valamennyi muzeumát. Utoljára a nemzeti muzeum képtára azon terméről vettem búcsút hol Markónak 24. olasz és Ligetinek egy pár keleti arcképe van felállítva. — Vannak betegségek, melyek elszünetése után az embernek újra kell tanulnia írni, olvasni, gondolkodni, beszélni, saját gyermekét sem tudja megszólítani. Az elszünetett laz, megfoszt mindön értelemről, nem érezzük saját önünket. Ezekre már nincsen pedagógia, talán ilyenkor jobb is volna tovább nem elni!

E csoda tájak mély benyomása alatt ily betegem érkeztem hazra, boldog voltam hazában és sírok most midőn már teljes öntudatná már nem szenvedek. Ujra írok, olvasok, sőt mint kritikus festők kiállításán alköligen tudok írni, mit a nemzeti muzeumban teljesen elfelejtettem.

De hogy tegyem most Markó tájait Bosznay István tájrészletei mellé, midőn amabban fakat őrszszel, agakkallevellel, és szeet néppel betöltve látok? Az uly nemzedék vallion mit akar? — Nem kell részletezni, csak a hangulat meg legyen és a kép készen van.

Hát ha a tornyot méhkasnak vagy a sziklat cigánysátornak nézem, ki mondja meg azt nekem hogy: nem az? Vagy a tögyfát ősszel csupán a sarga leveléről ősmérjem föl? Hat nincsen mindeo fának fizisognomiája melyet méj télen is a skeletononb fel kell ismerni. Ez hiányzik a nagyerdei részletben...

Annyit talán a lakus is tud, hogy színházi diszletet nem lehet Markó sima modorában képzélni; de maga közelégnék: szobának, szalennak van szánva, abban nem lehet a prim színeket mint a galukát szaggatottan feltalálni, a mint hogy azt a szélsőségig Tull Ódön: „Kaszaverő” és „Várakozás” című kis képeiben vitte. Hiszen a tárgy piczisége sem engedi a távolnézést, de még azt sem kívánhatják hogy a hatás kedvéért a szemlélő a szalon ablakán kívü elhelyeskedjék.

Végre mit keres az impaszta a sötét és fénytelen tárgyakon; és mit emelne a plasztikán a meszelő vagy törő szerző keringő nyomok a lazur alatt? mint az Ujszászi park részletében látható.

A természetet természetességgel visszahívni; ez a trompf, a szinsaték a tout-ja. Nevetem azt a felfogást, midőn a művészetben is a modern-t keresik.

De még maga a fenyképész, ki kész modellekkel áll szemben, es modern-nek tartia magát, talán felgyürt nadrággal jár műtermében és gukkelrel veszi fel a szepeket? — Igen ám, a széccsesszionista görbe betűkkel hirdeti hogy: a mocsárból csalja a nympa regiat, ha mindjárt csak a lilom magasságig, melyet a földi giliszta körül jár.

Bizony a görögök acanthus levele a romban vész, míg a víz felszínén a sas és béka az eget verni kész.

Károgó varjusereg fészkel, a művészet Pantheonja eresze alatt; arany alapon feketében ott viritanak. Talán Mátyás korára éheztek?

Miért is ne festhetné a neves piktor szegletesre a Napot, ha az Isten szeme is a legkorlátoltabb határok között veti sugarait? Csipkedi az obscurus felhő... mit törődnel tovább vele?!

Csak annyit lássunk, hogy éggel van dolgunk és hogy piszkos föld csüng alatta. A hangulat a fő; azt pedig a vázlat eléggé megadja. Hát mi is kell a tájkephez?

Utoljára semmise. Egy darab szürke vászon: a szürkület, mint p. Zeller M. Pusztai csendélete; vagy egy darab sárga-fekete vászon: az eji homály, Alkony.

Csak annyit olvasunk ki belőle, hogy jó reggelt! vagy jó estét! kell-e köszönni... a jó napot! rég elfelejtettük; nappal nem járunk.

Színház.

Mándoky Béla jubileuma. Ünnepeket ül a jövő héten Debreczen egyik köztisztelőnek, szeretetnek örvendő tagja, Mándoky Béla, az egykor anyyira ünnepeket, kedves színművész. Mióta lelépett a világot jelentő deszkáról, köztünk tartózkodik, itt telepedett meg jó barátai, tisztelői között, a kik már annyiszor bizonyítékát adták iranta való szeretetüknek. Jubileumot ül e hó 11 en Mándoky Béla, színpadra lépésének negyvenedik évfordulóján. Ünnepe ez a nap nemcsak neki, a jubilansnak, de Debreczen egész közönségének is, mely igaz szeretettel veszi körül a még most is anyyira dédelgetett színművészt. Scheridan Richard, Langle Alie kitűnő színjateka kerül ez alkalommal színpadra, melynek czímzésepe az ünnepeket művész egyik legbatalmasabb alkotása közé tartozik. Az ünnepi előadás iránt nagy és általános érdeklődést taosít a közönség.

Az igazgató és a magyar nyelv.

Ugy tudja ország világ — mert hiszen az igazgató is állítja hogy Komjáthy direktor ur a magyar kulturát szolgálja s színészetével kulturmissziót teljesít. Mi elhinnök ezt a direktor urnak, de eddigi ténykedései nagyon is megczafoltak, hogy ő Debreczenben kulturmissziót teljesítene. A tegnapi előadás, még ha gondoltunk volna is egy önfeledt pillanatban arra, hogy a debreczeni színház direktora a magyar kulturát szolgálja annak érdekeit képviseli, alaposan megváltoztatta gondolatainkat s még jobban megerősített, hogy a magyar kultura érdekében Debreczenben semmit sem tesz — sőt legujabban germanizál. Egyik olasz igazgató legujabb t e n y k e d é s e, — vasónk — ki színházban volt s Newyork-szépét végig néze — értesiti lapunkat, hogy a direktor ur a színpadra német reklám plakátot tétet.

Egyik jelenetben a magyar reklámfalragaszok között felünő nagyságban emelkedk ki vörös betűkkel a következő szövegű reklámtábla:

Henkels Bleich Soda
ist doch di beste.

Minden színházba járó, kiben a magyar érzésnek legkisebb szikrája van, megbotráncozik ezen a feltűnő német hirdetésem, mely a debreczeni színpadon foglal helyet az igazgató jóvoltából. Így aztan lehet tanulni hazafiságot a debreczeni színházban s ebből is láthatjuk — milyen kulturmissziót teljesít a debreczeni színháznak busaán szubvencionált direktora.

Ki akar portugálul tanulni? Aligha akad erre vállalkozó Debreczenben, de ha megtudják, hogy milyen ékes az a portugál nyelv, ha akad is, elmegy a kedve az első lecke után. A ki még nem hallott portugálul beszélni, az fáradjon el a debreczeni színházba és nézze meg a Newyorki szépét. Két portugál nemes (Tanay és Szathmáry) szerepel a darvban s nem egy ízben hangoztatják, hogy milyen szép zengzetes is az a portugál nyelv. Mi nem tudunk ugyan portugálul — azt is kétségbe vonjuk, hogy Tanay és Szathmáry is tudnának, de ez a dialektus-beszéd, melyet ők a színpadon használnak s a melyről azt állítják, hogy az a zengzetes portugáli nyelv — nézetünk szerint inkább a felvidéki nyelvek egyikéhez (tót nyelv) hasonlít — mint akár a portugálhoz, avagy akár más európai nemzet nyelvéhez.

Felhívás

Debreczen város iparosaihoz.

Annak a nehéz helyzetnek, melylyel Debreczen legtöbb iparosának tagathatatlanul küzdenie kell, kétségkívül leginkább az az oka, hogy iparosainknak nincs megfelelő kiterjedésű s olcsó hitelük, kis iparos társaink pedig hitellel egyáltalában nem rendelkeznek. Ezen a bajon akart segíteni az ipartestület, a midőn a „debreczeni ipartestületi hitelszövetkezet“-et megalkotta, s hogy e bajon segített is, igazolja azon körülmény, hogy a szövetkezet rövid fennállásának ideje alatt is — dacára annak, hogy Debreczenben igen sok hasonló szövetkezet van — eredményt képes felmutatni. Foglalkozik a szövetkezet mindennemű hitelüggyel, s tagjainak a legolcsóbb kamatra nyújt kölcsönt, váltóra, kötvényre és jelzálogbekebelezésre; leszámítja továbbá tagjainak üzleti váltóit és számláit.

A hitelnyújtás ezen említett módzafainak valamint a szövetkezet működésének és az iparosokra háramló nagy előnyeinek bővebb ismertetése végett f. hó 9-én d. e. 10 órakor az „Iparos Otthon“- dísztermében

Dr. Kőrössy Kálmán

szövetkezeti ügyész felolvasást fog tartani, miért is kérjük Debreczen város összes iparosait, hogy a felolvasáson minél számosabban megjelenjen szíveskedjenek.

Együttal felszólítjuk iparos társainkat a minél tömegesebb belépésre, megjegyezvén, hogy szövetkezetünknel a belépés bármely napon kezdődhetik s a befizetések csak a belépés napjától kezdődnek.

Hivatalos órák Kedd és Péntek délután 4—6-ig.

Debreczen 1900. decz. 3-én.

Tisztelettel

Debreczeni ipartestületi hitelszövetkezet mint az orsz. központi hitelszöv. tagja igazgatósága.

Vén ember, vén bor.

(Emlékezés.)

Az ősz R é v e s z Balint, a tiszántúli református egyházkerület néhai püspökének életéből beszél el napunk egy barátja érdekes kis epizódját.

Az ősz püspök életének utolsó éveiben már gyöngékedett. Nem volt oly dalias öreg ur, mint utóda, a 86 éve dacára ma is dicső K i s s Áron «debreczeni püspök».

Révész Balint utolsó éveiben érezte közelgő halálát.

Minden egyházkerületi ülés alkalmával úgy bucsuzott el, hogy ezuttal elnököl utódjára, a diszes gyülekezet őt már csupán temetésén, halva láthatja viszont.

Gyűlés után mindig ebédre hívta meg a jelenlevőket.

Az ebédet a püspöki lakban szolgálták fel, a konyhában pedig maga, a gazdasszony-ságáról híres főtisztelendő asszony szorgoskodott.

Egy ily ebéd vége felé, szólásra emelkedik a házigazda és így beszél:

— M. t. vendégkiszorú! Örömmel üdvözlöm szerény asztalomnál. Beteg, öreg ember

vagyok, úgy tekintsem, hogy bucsul-komára gyűltünk össze; jövőre ilyenkor én már megterek az én Istenemhez! En miután nem hiszem, hogy még egyszer találkozhatnánk, ezuttal egy elvállalt kötelezettségemnek óhajtok megfelelni . . .

— Halljuk, halljuk! — kiálták a vendégek nagy érdeklődéssel.

— Hát kérem tisztelettel — folytatja az agg szónok — az én ethuyt öreg barátom, Degenfeld Imre gróf, nekem tizenöt év elől száz palack tokaji asszu bort ajándékozott.

A bor akkor nyolcvanöttestendős volt, éppen ma töltötte be századik életét. A nemesleku adományozó azt kötötte ki, hogy a bor egy ilyen egyház kerületi lakoma alkalmával üriék ki az ő emlékezetére. Miután úgy — sem nyílik erre való alkalom hát felhoztam a bort és azt fogyasztzuk el az elhunyt emlékére.

Százéves tokaji asszu j Ennek fele sem tréfa.

A vendégkiszorú legfőkébb azon csodálkozott, hogy mi indíthatta akkor bőkezű égre az öreg Degenfeld grófot, holott tudvalevő, milyen nehezen szánta rá magát az öreg gróf akáruiféle ajándék osztogatására. Lévének köz tudomásu, hogy éppen a rokoni Tiszak és Degenfeldek minden cselekedeteiben megnyilatkozik a takarékoság székséges erevénye.

Behozták a bort, a vendégek készen tartották poharaikat.

Az inasok, hajduk töltenek, kiki felemelkedik székeből, és ajkához emeli a várva várt százeves nedűt, a melynek minden csöppje színtén «drágagyöngyöt» ér.

És mikor már a nedű az ajkukat érintett, kiki elfintorította a száját és a bort kiköpte . . . Undok egy folyadék volt: olyan izú, mint a kínin tinktura! Csunya, fekete es keserű!

Nagy derűtség támadt erre, csak a házigazda szolott ismét félig busan, félig tréfa an.

— Lam uraim, mit tanultunk megint! A vén bor olyan, mint a vén ember, egyszer csak tul eli magát mind a kettő . . .

Ne de nem sokaig tartott a meglepetés, mert jó borokat hoztak, a melyek csakhamar vidámságra derítettek öreget es ifjat!

És meg lön fejtve az is, hogy miért ajándékozhatott el gróf Degenfeld Imre, az öreg főgondnok egyszerre száz öveg százéves tokaji asszut, holott Teglason még az urvacsorához valóhoz sem járult a pinczéből.

H I R E K.

Kossuth Lajos emlékére.

Mi fellegezte be a napot
Mely egykor oly szép fényt bocsáta ránk
Gyászt öltöt-e fel a magyar nemzet?
Avagy multját gyászolja szeretett hazánk.

Oh nem multját, hisz szép volt az a mult
Mely harsogva a Szabadság dalát.
Kelet hős népe érzi erejét
S miért gyászolna multat az a nép
Mely erejében szebb jövőre lát.

A gyász, mely köztünk csak emelkedik
A hármas bérczről el a tengerig
S a fájdalom, mely szívünk égeti
Nem a multat, ah! azt nem illeti.

Hazám fia! gyászt a hü kebelre
Melyben a szív o y nemesen dobog
És szivetek fájó dobogása
Egész világon viszhangozni fog.

Nem lesz tán méltóbb gyászatok soha
Meghalt a nemzet nagy apostola
Hazám fia! halljátok a dalt?
Sirassatok a legnagyobb Magyarat.

Sirassatok, hiszen sirni szabad
Ő adta a népnek szabadságot
Ő volt a nap, ő volt a tavasz
Me y által nagygyá teremté magát.

Nevét hirdesse minden por szem itt
Őt dicsóitse minden gondolat
Sirjára hintsen a föld minden virágot
Sirjára a szép nap minden sugarát.

Ő legyen szívünk csendes áldozatja
Ő haragunknak rettentő zaja
A kisded gyermek első gondolatja
A haldoklónak végső sohaja.

Ő legyen mindég emlékezetünk
Emlékezte maradjon velünk
Hazám fia! halljátok a dalt?
Sirassatok a legnagyobb Magyarat!

Varga József
iparos.

Jégszükséglet a városban.

Ösmeretes, hogy az idei nyáron milyen nagy volt városunkban a jégszükséglet. A tavalyi enyhe télen a vendéglősök és cukrászok csupan annyit tudtak beszerezni a jégből, a mennyire éppen szükségök volt, sőt egyik-másiknak még idő előtt elfogyott az is, amit nagynehezen egybegyűjtött. A vágóhidon — dacára, hogy egész nap gyártottak a jeget — még sem voltak képesek a székségletet kielégíteni. Ha már ott tartunk, hogy jeget sehol a városban, sőt még a vágóhidon sem kapni. Mindenfelől kifogyott s az orvosok rendelik a betegeknek a jeget, de hiába küldenek jégért, sehol sem kapni. A város ugyan nagy áldozattal létesítette a vágóhidon a jégyárat, de ott — azzal a rövid indoklással — hogy a hideg beköszöntött s a jeget nem érdemes most már működésbe hozni teljesen beszüntették a gyártást. Mindenesetre különös indokolás. Azt hisszük, hogy a város azért létesítette ezt a vállalatot, hogy a közönség székségeit kielégítse s hogy jövedelmet hozzon. Ha azonban beszüntetik működését rendeltetési céljának nem felel meg.

Ha már „nem érdemes“ azokat a gépeket »mindennap« működésbe hozni, legalább hozzák működésbe helenként egyszer vagy kétszer s gyártanak olyan mennyiségű jeget, mely elegendő lenne egy esetleg két hétre. A jégszükséglet nagy városunkban s ilyen időközi gyártásokra mégis csak érdemes lenne azokat a gépeket működésbe hozni. A városi tanács figyelmét hívjuk fel erre az anomáliára s elvárja e város közönsége, hogy a tanács intézkedni fog, hogy a jégszükséglet megszűnjék, vagy talán azért létesítették azt a jégyárat, hogy a bécsieknek mutogassák.

* **A főszámvevő helyettese.** Szabó József, Debreczen város főszámvevője szabadságra ment s úgy lehat, hogy megrongált egészsége mia t nem végzi tovább nehéz tisztségét. Helyettesül Roncsik Lajos kulturatanácsnok nevezetett ki. Mivel azonban Roncsik Lajos ez idő szeriot betegen fekszik, felgyógyulásáig ez irányban Vecsey Imre tb. főjegyző helyettesíti.

* **Öngyilkos ifju.** Margittay Sándor volt rendőrkapitány-fia, Sándor, aki az iparegyesületi takarékos és hitelintézet zálogházában mint gyakornok működött, tegnap reggel özvegy édes anyja Darabos utcai lakásán szíven lötte magát. Az ifju előtte való este a színházban volt, előadás után nyugodtan tért haza és sensi sem gyanította, hogy milyen sötét szándékai vannak. Reggel, mikor édes anyja kiment a szobából, a párnája alá rej-

tett revolvert elővette és szíven lötte magát. Ket levelet találtak a párnáján. Az egyikben édes anyjától bucsuzik, a másikban Király István zálogházi lecsüstől, a ki előtt adósságait jelzi öngyilkossága okául. Az öngyilkos ifjút holnap délután temetik.

* **Városi képviselőválasztás.** Balma-ujvároson egy megyei képviselő elhalálozása folytán pótválasztás tartatott Dalmay László ur elnökölte alatt, s ez alkalommal Kaszás József községi jegyzővel szemben Ilyés Eudre ev. ref. lelkész választotta meg nagy szótöbbséggel megyei képviselőnek.

* **Kisiklott vonat.** A kassa-oderbergi vonal szomolnok-butai állomásáról szombaton este 7 óra 45 perczkor elindult személyvonat három utolsó kocsija: nevezetesen a podgyász, a posta- és egy személyszállító-kocsi néhány száz lépesnyire az állomástól kisiklott és a töltésről lezuhant közvetlenül a falubeli házak elé. Csodálatosképpen emberéletben nem esett kár, sőt még csak sebesülés sem történt, noha a legurult kocsik egyikében huszonnégy munkásember volt, a kik aznap véve fel fizetésüket a bányatársulattól, hazafelé igyekeztek. Ezeket egy Gajdos nevű bányagépkezelő dobaltá ki a megrongálódott kocsiból, a melyből az ittas állapotban levő utasok nem mertek kimozdulni. A szintén felfordult és lezuhant podgyászkocsiban levő Németh vonatvezető szintén csodálatos módon menekült meg, mert a kritikus pillanatban lélekjelentését nem veszítvén el, összes ereje megfeszítésével a kocsiba kapaszkodva, annak falához dőlt s azzal együtt gurult és zuhant le; a nélkül azonban, hogy az ijedtségen kívül legcsekélyebb baja is esett volna, noha maga a podgyász, valamint az utána csatolt postakocsi is összetört.

Az egy órával később ideérkező személyvonat az állomásra nem jöhetett be, a kisiklott vonat helyett újra vissza ment Gölcz-bányára fölvéve az előbbiről szerencsésen megmenekült utasokat. A kisiklás okát kiderítendő a vizsgálat megindult.

* **A debreczeni főiskola s a Vörösmarthy ünnep.** A debreczeni ev. ref. főiskola képviseltette magát a Székesfehérvárott tartott Vörösmarthy ünnepen. A főiskolát az ünnepélyen dr. H a e n d a l Vilmos újonnan választott jogakadémiai tanár képviselte. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a főiskola tanári karafés ifjusága együttesen, a gymnasiumi önképzőkör pedig külön legközelebb szinten Vörösmarthy emlékünnepélyt tart. Az ünnepély programját a napokban közöljük.

* **Perczel tábornok fia öngyilkos.** Perczel József tábornokot, — ki nem regköltözött el városunkból sulyos csapás érte. Elemér nevű fia, ki a debreczeni társaságoknak kedvelt tagja, ki az idén a Ludovika-akadémia növendéke volt, öngyilkos lett.

Fiatal volt még, ugyszólván gyerek és mégis fegyvert emelt önmaga ellen Perczel Elemér.

Tegnap délből még elegendő katonai kötelezettségének: vidám, jó kedvvel vegezte el a gyakorlatát. Alig tért azonban haza a gyakorlótérrel, felment a második számú nagy halóterembe és egyik társának a fegyverével agyonlőtte magát. Társai éppen a közös ebédlőben voltak, amikor a fegyverdörrenést hallották. Felszaladtak a halóterembe és ott találtak társukat, verében fetrengve. Dr. Gerő törzsorvost hívták, de már nem tudott segíteni a szerencsétlen fiatalemberen, mert akkorra meghalt. A Ludovika Akadémiában ter-

mészetesen nagy feltűnést keltett az öngyilkosság. Az egész intézet erről heszelt ma egész napon és mindenki mély részvételt fordult a mélyen sujtott család felé, amely egyik reményteljes tagját veszítette el az öngyilkos fiatalemberben.

A mélyen sujtott család iránti különben városunkban is nagy a részvét.

* **A braganzai herceg váltói.** Ferencz József braganzai herceg kárára elkövetett váltóhamisítási és uszóra-bűnyében fogva levő vadlottakat Varga Antal maganzót és Lukács Lefkovits Marjást magánokirathamisítási és uszóra büntette miatt helyezte vád alá. A védők dr. Visontay Soma és dr. Vaisz Sándor kérvényt adtak be a törvényszekhez, hogy a két fogva levő vadlottat a vizsgálat befeljeztére való tekintettel helyezze szabadlábra. A törvényszék büntető tanácsa Bakonai bíró elnökölte alatt ma foglalkozott ezzel az ügygel s úgy határozott, hogy a vadlottakat hat-hat ezer korona biztosíték ietetele mellett szabadlábra helyezi, a védők ezt az összeget nyomokban deponálták, mire Vargát és Lukácsot szabadlábra helyezték. Bűnyükben a főtárgyalás december hó végén lesz.

* **Okos rendelet.** Zalavármegye alispánja rendeletben meghagyta a járási főszolgabíróknak, utasítsák a körjegyzőket, hogy a lakosságot az utazó úgynökök szedőigéseiéről világosítsák föl, vegyék igyekebe ennél minél tagasabb körben való terjesztésére az értelmiséget s használjanak föl minden alkalmat, hogy a lakosság kitaníttassék arra, hogy semmi néven nevezendő utazó úgynökök által magukat tévútra vezetői ne engedjék, különösen óvakodjanak attól, hogy a beásárlásaikat ismeretlen czégtől s azon úgynököktől vásárolják s főképp ne álljanak szóba olyanokkal, a kik az ár fedezésére váltót kívánnának.

Hajdu vármegyében sem ártana kissé szigorubbán föllepni az utazó úgynökök ellen kik egyre másra csipják be a szegény földveőket s kiszagdzakat.

* **A halott becsülete.** Néhány héttel ezelőtt Ujlakon Kormányos András szép leánya Agnes szerelmi banatában öngyilkos lett. A boldogtalan azért vált meg az élettől, mert a szülei szerelme ellenére akartak nőül adni.

A múlt vasárnap este együtt mulatott a korcsmában néhány duhaj legény, köztük Bartha Sándor is, aki azzal fogadta a szinten odaérkező Vöneki Imrét:

Ne busulj Imre, szeretett az Agnes mást is nemcsak téged.

Vöneki, akitől megtagadták az öngyilkos leány kezét, Barthanak csak ennyit felelt, hogy:

— Majd a torkodra forrasztom még én ezt! S azzal kiment a korcsmából.

Másnap Vöneki fölkereste Kormányos Mihályt, az elhunyt leány testvératyját s elmondta neki, hogy mit beszélt Bartha. A két legény ekkor elhatározta, hogy boszút állnak a ragalmazón.

A múlt hó 29-én este Vöneki és Kormányos elindultak Bartha fölkeresésére. Megtudták, hogy Bartha a korcsmában van. Megvártak tehát az utcán s mikor Bartha este 11 óra tájban hazafelé ment. Vöneki és Kormányos, kik lesben álltak, hurkot vetettek Bartha nyakába, azzal lerántották a földre s az előre elkészített dorongokkal addig verték fejbe, míg meg a koponyáját teljesen szétverték. A gyilkosokat elfogták.

* **Százados és a vivómester.** Az az affér, amely Szegeden Reiner Károly 46. gy. e. belső százados és Agrima Gyula szegedi vivómester között a múlt hóban történt, tegnap nyert bírói elbontezést. Reiner, mint annak idején közöltük, nyugodtan ment haza éjszaka, amikor elébe ugrott az ittas vivómester s rákiáltott:

— Mit fixiroz engem?

Reiner szó nélkül megfordult és otthagya a Agrimát. Ez azonban utána rohant, mire Reiner most már ellődította magától s a vá-

rosháza irányába tartott, hogy rendőri segítséget keressen. Agrima meg minig követette s a korzón fenyegetőleg ugrott elébe ezekkel a szavakkal:

— Hogy mert engem megérinteni.

— Figyelmeztetem — intette a százados — hogy tartsa magát tisztességes távolságban, különben kénytelen leszek védekezni.

Közben védőleg nyújtotta ki balkarját, amibe belekapaszkodott Agrima és leszakította róla a kabát ujját. Erre Reiner kardjával alaposan helybenhagyta e vivómestert. Agrima másnap provokálta a századosot, aki becsületbírósgot ajánlott fel, ebbe azonban nem volt hajlandó Agrima belemenni, hanem inkább fenyegető levelet írt Reinernek, melyben lefordja gyávaóak, s figyelmezteti, hogy körlevelekben hirdeti minden ismerőse előtt a gyávaóságát.

Reiner másnap dr. Papp Róbert ügyvédje utján feljelentette Agrimát a járásbírósnál, ahol azért is kérte megbüntetni, mert azt híresztelte róla, hogy gyomron rugta, ami nem felel meg a va óságnak. A szegedi járásbírósg ma tartotta meg ebben az ügyben a tárgyalást, s Agrimát becsületsértés vétsége és közcsend ellen való kihágás miatt nyolcz napi elzárásra, nemkülönböztetve hatvan korona pénzbüntetésre ítélte.

* **A katonák reggelije.** A hadügyminiszteriumban egyre torik a fejüket, hogy katonáknak miképpen javítsák a kosztot. De olyanformán, hogy sok pénzre ne kerüljön az újítás, mert akkor mit nyelnének el az agyuk, amelyeknek tudvalevőleg szintén nagy terjedelmű a gyomra. Most is arról szó a hír, hogy kávét kap majd ezután reggelire a lezénység. Megszűnik tehát a reggeli zupa, a rantott levesnek ez a katonai kiadása, a melynek nem mindig illatos gőze sok jó bakát csábított már a három kis esztendő letelte után is a kaszárnyaéltre, katonyelve szólvá: a bezupálásra. És most majd ezentúl öreg őrmesterek megcsontosodott szakaszvezetők legfeljebb bekavézhatnak az örök katonaelet boném tengerébe a hadügyminiszter jövő taból. — **T e r m é s z e t e s,** hogy konzerv lesz a kávé is, mint a t ö b b i. — Egyelőre csak próbára adták ki az ezredeknek a kávékonzerveket, de bizonyára rövid idő múlva véglegesítik ezt a reggelit. Mert taplalóbb és olcsóbb is, mint a leves. Mindössze 25 fillerbe kerül egy reggeli kávé fejkenként. S ezért hadd kávézzanak aderekük.

* **A kiszabadult rab.** Pénteken reggel az ujszegedi Lew-fele gyár irányában, egy ember belezuhant a lapokról a Tiszába. Egy ottlevő gőzhajó matrózai hirtelen ladikba ugrottak és kimentették a vízben lubiczkoló ferfit, ki ekkor elmondta elete historiaja. — Nagy Sándornak kivjak és vasárhelyi illetősé-gű napszamos, kit emberölés miatt annak idején 10 évi fegyházra ítétek. — Ebből a büntetésből 7 és fél esztendőt kitöltött s november 25-én bocsátották feltételek szabad agra a kisharsányi közvetítő intézetből, Nagy igazolta, hogy tényleg 28-an jelentkezett a vasárhelyi rendőrségnél, azután pedig hazament, hogy megnézzze, mit csinál a felesége? Itt azonban keserű csalódás érte. Az asszony ugyanis az eliréles után közös háztartásba költözött egy másik emberrel. Meg volt lepve Nagy Sándorné is, mikor váratlanul előkerült az ura. Hanem azért hamar kijelentette, hogy nincs isyere az itélet elulról kezdni egy fegyenczel, azért mehet Isten hirevel. Szegény Nagy Sándor leverten vette tudomásul ezt a megcsak azt kérte, hogy albacszhasson kis leányától, a kit hozszu esztendőök óta nem látott. Felesége ezt is megtagadta, mire Nagy Sándor elhagyta Vasárhelyt, nehogy újabb gyilkosságot kövesen egy meggondolatlan pillanatban.

Bement Szegedre, hogy ott találjon alkalmazást, de hasztalan volt a sok kilincelés, nem kapott sehol sem munkát. Ezét bubánatában pénteken reggel kora reggel bepálinkázott, majd lement a Tiszára, hogy vizet igyék: Lehajlott a lapokról a víz tükre felé, de ekkor megszédült és belebukott a Tiszába, a honnan bevitték száradni a rendőrség őrszohájába.

* **Milyen volt a termés?** Kitünő, hála istennek, kitünő. Bor, buza, krumplics, zab, mák és csicsóka olyan bőven termelt, hogy immár fuldoklunk a magunk zsirjában. Eppen úgy, mint tavaly, két év előtt, harmadéve, most tíz esztendeje, és harminczhárom év óta mindig, valahányszor udvari ebédek voltak Magyarországon. A jó király szívet atyai öröme tölti el a kedvező hírek hallatára és ha talán olykor-olykor csöndes éjszakákon megjelent a Burg fehérarcú kísértete a riasztó hirrel, hogy nem lesz miből fedezni a hadsereg többkiadásait, ilyenkor elroppen az a felelmetes rémalak és boldog megnyugvas mosolyog le vigasztalóan a rozsaszínű ködből. Dehogy is igaz, hogy rettenetes nyomoruság van az országban! Dehogy is pusztít a hegyvidékeken az éhségnél is rosszabb krumplics-tengődés szörnyű betegsége! Hazugság, aljas hazugság, hogy országszerte lecsitják a vankost! Minden alapot nélkülöző merőben légből kapott koholmány, hogy ha tíz esztendeig tart így a dolog, hat az éhség fog kiűzni Magyarországon. Ell-nkezdőleg: mindenki úgy jól van lakva mint a képviselő urak az udvari ebédek végén és az egész élet olyan édes, mint a bonbon csukorkák, melyekkel a király vendégei a diszmagyar zsebeit megtömik. Nincs itt semmi hiányosság, csupa jólét minden, hegyen-völgyön lakodalom, táncz, muzsika ének!

* **A ló és az ember.** Tíz-nél többen vannak az idén urak, akik százezernél többet nyertek a lófuttatásokon lovaikkal. Vagyis mindösszesen egy milliónál többet. A lótenyésztés hála istennek pompásan áll és ezzel szemben csekélyes szárszállhasogatás az ellenvetés, hogy száz és száz faluban úgy nőnek fel az emberek iskola, tanító, orvos nélkül, mint a gomba. Soha ez senkinek egy kellemetlen percet nem okozott, míg ellenben az igen sok szívet szomorítana el, ha a lóversenyek versenydíj hiányában elmaradnának. Egy millió aran legkevesebb 20 népiskola lehetne felállítani és tíz év alatt kétszázat. Ez annyit jelentene, mint tizezer embert emelni emberi sorba minden esztendőben. Ámbar megengedjük, hogy erre semmi szükség sincsen, mert katonának, adófizetőnek, bér munkásnak, bucsujárónak elég ha kívülről van emberi formája. Semmi egyéb kvalifikáció mindezekhez nem kell. Sőt!

* **Mit vegyünk férfiaknak karácsonyra?** Határozottan a legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándékok férfiak részére Schwartz Dániel tajtékpipa metsző üzletében a Bika szálloda épületében kaphatók u. m. csakis valódi tajtékpipák és szipkák, minden alakban és árban, valamint bőrből, minden alakban és szívtartozék, sétatálcák ezüst foggantyúval már 4 fttól kezdve. Sakk és Domino játékok a legjutányosabb árban. Monogrammos és czimeres pipák mielőbb megrendelendők, hogy a kellő időre elkészülhessenek.

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül **dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.**

CSARNOK.

Miért.

Azt az endelgőst **vén Csicsó!** Jobban, lelkesebben. — hiszen menyasszonynak húzod!

Vigan van a násznép, kurlyongatnak a vőfelyek, hogy a falu végére kihálszik, csak a menyasszony járja egykedvűen; tétova tekintete mindegyre csak az ajton akad meg, mint ha várna valakit, s a kutya csaholására, mely idegen jöttet jelent, úgy-úgy megrebben, mint a kis madar fioka, ha háját sejt a fellegek között.

Neha ki-kilopja magát a tánczoló köz-zül s fáradtan odatelepszik a tűzhely melletti padkára, hol egy öreg, beteges asszony me-lengeti meggémber-dét tagjait.

Nos, hát meg van édes anyám elégedve, kérde az öreg asszonytól.

— Meg, édes leányom, meg. Te is csak nyugodj bele, meglásd megleszesz elégedve Tamással, dógos, jó ember!

— Az . . . igen az . . . jó ember.

— Aztán mód is van bővecskén!

— Igen, az is . . . mód is van . . .

A szerete' magától jön. Egy jó, becsületes embert miért ne szeretnél? Hát immán miért ne.

A módtól soh'se fusson el egy szegény leány!

Haj, de nagy, nagy isten áldása az, leányom!

A szegény ember semmi, féreg, melyet felrug mindenki az utcán. Szegény? — éhség.

Gazdag? — jólakás. Hát egyéb mi kell az embernek?

Soh'se bekételenkedj! Arra gondold szüntelen, hajnal hasadtán, napfutásán, este-végben, hogy eddig mennyit dolgoztál és mégis mennyit éhezted!

— Igaza van édes anyám!, . . . Dolgoztam — és éheztem eleget, csak mégis —

— Leány, leány, ne engedj az ördögnek!

Egy szegény ember nem indulhat a boldond szíve után; ez ugyanis mindig a kárba vezet az embert! Az afféle ugyanis ideig-óráig tart; semmi haszna a nyomoruság meg a koporsóig kíséri az embert! Jusson csak eszedbe az a sok nyomoruság, éhség! Hát én szegény, beteg anyád, mennyit kellett hogy szenvedjek.

Terű vagyok, baj vagyok az életnek, jól tudom, de hát mit csináljak, ha a jó Isten, ó szent felsége reám mérte? Ő adta, ő veszi el, mikor jönnek látja.

Ő egyedül a megmondhatója, miért mérte reám ezt a hosszú kínteljes életet? Ki merne zugolódni ellene? En nem. Imádkozom, hogy segítséget küldjön és imé megballagta.

Tamás istapolóm lesz vandrégemre ó jó-lelkű ember.

Az, úgy mondá anyám mindig, hogy jó ember.

Meglásd úgy leszen!

Hányszor ígerte egy szóbeszéd közben, hogy megbecsül mint éppen szüle-anyját, hogy nem engedi szükségét, hogy lassan öreg beteg napjaimban semmiben.

A menyasszony szomorú csüggedt arcán hirtelen mosoly futott végig.

— És ezt megígerte édes anyámnak?

— Azt és több versen.

— Hat jól van édes anyám, felejtse el keed a mit tán eddig Tamás ellen mon-dék!

Mostantól fogva nem zugolodom sorsom ellen, becsületes, hű felesége leszek Tamásnak megtagadom a szívemtől, hogy másra gondoljon, még almomat sem engedem kóborolni, de aztán . . .

— Még mid van a sziveden a szilád-ból?

Csak azt akarnám mondani édes anyám hogy ne adja a teremő Isten, hogy valaha az ígéreteről elfeledkezzék!

E perczben a falu jó módu birája egy csengő tallért dobott a menyasszony tányér-ba s a leányhoz közeledve szót.

Erzsi hugom egy pár fordulót abból a menyasszony-tánczából!

Erzsi felugrott az anyja mellől s mintha valami nagy teher szakadt volna le e perczben szíveről, felvidult lélekkel vegyült a tánczoló köz-zé.

A vőlegény kissé időtől őt legény, a harminczon felül, nagy szé es ábrággal, kajlá bejusszal, vizszínű szemekkel, ott állt egy szögletben s pisla, állatmos tekintettel figyelt menyasszonyára.

Folyt. köv.

KÖZGAZDASÁG.

A vetésforgás, legelő és ugar jelentősége a termelésre.

A század elején az összes művelt gazdák azon nézetben voltak, hogy a czélszerű vetésforgóval a termést jelentékenyen szaporíthatják; most azonban a műtrágyák általános használata mellett mindinkább tért hódít azon nézet, hogy a vetésforgótól el lehet tekinteni, csak a megfelelő műtrágyákkal nem szabad fukarkodni.

Ezen okból fölötébb érdekesek azon, Rothamstedben 47 évig tartó kísérletek eredményei, melyeket legújabbán az angol gazdasági egyeslet tesz köze. Régebben az hitték, hogy a növények forgóban művelve azért diszlenek jobban, mintha többzör egymásután műveltetnek, mert a növénynek ürülete ugyanazon fajbeli növényre mindig hátrányos hatása. E nézet azonban a Rothamstedben tett kísérletek folytán tarthatatlan. Minden kétséget kizárólag tisztába hozott, hogy a különböző növények a talajból különböző anyagokkal vonnak el különösen áll ez a talajból elvont nitrogén mennyiségére nevez.

Az angol vetésforgó a következő: 1. répa, 2. árpa, 3. lóhere, 4. buza.

A vetésforgó első éve a répa (turnips) igen kizsárolja a földet, — az nem reszesül elegendő műtrágyában. — A kísérletek első évében egy acre területen 175 mázsa répa termelt, míg 12 trágyázatlan repatermes után (a forgó 48 évében) a termés 7 $\frac{1}{2}$ mázsa, az utolsó három évben átlag 16 $\frac{1}{2}$ mázsa. Szuperfoszfáttal trágyázva az átlagtermés 134 mázsa-ra, kevert asványi trágyával 151 mázsa-ra rúgott hol meg nitrogénnel is trágyáztak, a termes kétszeresnél is nagyobb volt.

A repára árpa következett, az árpa termas forgó-forgóra szemlátomást apadt, de nem oly mértékben, mint várni lehetett, minek az lehet az oka, hogy a silány repatermesek fojtán olyba vehető, mint ha az árpa kiűnően művelt ugarba vettett volna.

A harmadik növény a lóhere, a trágyázás hatása itt is nagyon szembeszökő volt, különösen ott, hol superfoszfátot és kálii alkalmaztak, mert míg a trágyázatlanon egy acre területre csak 3000 font lóher termelt, a superfoszfáttal és kálii trágyázotton 6000 font, a hol pedig nitrogén trágyát is a kalmaztak 68000 font.

Legfeltűnőbbben mutatja azonban a vetésforgó kedvező hatását a buza.

A buza tiszta ugar után 33 $\frac{3}{4}$ bushelt, lóher után ellenben csak 27 $\frac{1}{2}$ bushelt termelt, ezen előbbi termés oly területen nyertett lóher után, mely 39 evre nem kapott trágyát, ez az ugarban ujjabban tagadásba vett kedvező hatását feltűnően bizonyítja.

A superfoszfáttal trágyázott forgóban a buzatermes 42 $\frac{1}{2}$ bushelt, ott hol superfoszfáton kívül nitrogéntrágya is használtatott 47 $\frac{1}{2}$ bushelt tétt ki.

Továbbá következtethető, hogy ha a talajt nitrogénnel nem trágyázzuk, a talaj a tiszta ugar után több nitrogén tartalmaz, mint lóher után, vagy más szavakkal: a tiszta ugarban a nitrifikáció több nitrogént képez, mint a mennyit alóhertermés abban vissza, hogy a mi nem volna lehetséges, ha ezen pillangósok egész nitrogén szükségletüket csak a levegőből fedeznék.

Általában véve pedig kimondható, hogy a czélszerű vetésforgónak, az ugarban és legelőnek igen nagy és kedvező befolyása van a talaj gazdagítására s így a termések fokozására.

Lehető csalamádé után buzát vetni.

Általánosán el van terjedve az a nézet, hogy a csalamádé rossz előveteménye a buzának, azért pedig mert valamennyi takarmány növényünk között a csalamádé szolgáltatja a legnagyobb hozamot, s így keil, hogy a földet zsárolja, továbbá azért mert sokszor későn kerül le a földről, a midőn már csak egy szántást tehet adni, s mert nagy mértékben kiaknázza a talaj viztartalmát. Ezek mind olyan

dolgok, melyek a buza sikerét kérdésesre teszik.

Ezzel ellenkezőleg a legújabb tapasztalatok azt bizonyítják, hogy jó talajon a csalamádé még jobb előveteménye a buzának, mint a zabos búkköny, s ezért is ma már nagyon sok beltörjesen kezelt gazdaságban csalamádé után vetik a buzát. Igen nagy előnyül tudják be a csalamádénak, hogy utána soha sem dől meg a buza, s a rozsdától is kevesebbet szenved. Ha a zabos búkköny képezi a buza előveteményét nemcsak a buza dől meg nagyon sokszor, hanem maga a zabos búkköny is mindjárt a földön hever első része megrohad, kaszálása nagyon nehéz s a nyert takarmány keveset ér.

Ezzel szemben a csalamádé igen nagy tömegű értékes takarmányt ad, a mely meg nem dől nem rothad, s az utána következő buza is aczélos jómindőségű lesz. Miután pedig csalamádét igen jól lehet zombolyázni, avagy földalatti vermekben is eltartani nem szükséges kaszálását későre hagyni, s így a talajnak őszi buza alá leendő elkészítése sem fog elkésni.

De természetesen abban az esetben ha csalamádé után vetjük a buzát magának a csalamádénak is, de a buzának is talaját jól kell előkészítenünk. Első sorban is jó erőben levő frissen trágyázott földön használjuk a csalamádét a buza előveteményül. Másodszor elég korán vessük el a teagerit s elég korán takarítsuk le.

A tarlót azonnal csekélyesen buktassuk le és erősen henyeressük meg, hogy a gyökér maradványok gyorsan korhadjanak el. Beálló eső után a földet boronáljuk meg, hogy a nedvességet megtartsuk a földben. A buza elvetése előtt 150 kg. szuperfoszfátot hintünk ki, holdanként, vetés után pedig gyűrűshegyerrel henyeressük le a talajt. Ilyen kezelés mellett biztos kitünő buza termésre számíthatunk.

Budapesti gabonatözsde.

decz. 4.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

B u z a	kilós	Ár 100 kg.		100 kilogramm ára	
		frtől	frtig	frtől	frtig
Tiszavidéki	76	7.10	7.50	80	7.80-07.75
	77	7.30	7.50	81	3.-----
	78	7.25	7.60	82	-----
Fehérmegyei	79	7.50	7.70	80	7.85-7.5
	76	7.20	7.65	80	08.05-0.825
	77	7.30	7.75	81	-----
	78	7.60	07.90	82	08.90-08.95
Pestvidéki	79	7.70	08.-----	80	07.85-08.35
	79	7.10	7.15	80	07.90-----
	76	7.30	7.25	81	07.95-07.95
Bánsági	78	7.45	7.30	82	7.80-08.00
	79	7.35	07.45	80	0.90-----
	76	7.40	07.50	80	-----
Bácskai	77	7.55	7.25	81	-----
	76	0.-----	-----	82	-----
	79	0.-----	-----	80	-----
	0.-----	-----	-----	81	-----
	0.-----	-----	-----	81	-----

	Mn. hekt.-ben	Arkilogram
Ruzs elsőrendű	uj 70-72	6.75 6.95
" másodrendű	uj	6.70 6.80
Árpa takarmánynak	60-62	5.90 6.10
" égetni való	62-64	5.5 5.80
" serfőzdei	64-66	0.----- 0.00
Zab	uj 39-41	5.30 5.50
Tengeri bánsági	uj	6.40 6.50
" más nemű	uj	0.00 0.00
Repce bánsági	uj	13.50 14.-----
Kóles	uj	5.70 5.80

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. decz. 4. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgm felüli) — kr. Közép p. kint 300-340 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban. Fiatál nehéz (páronként 320 kg. 97-98 kr. Fiatál könnyű páronként 250 kg. sulyban 96-97 krig. Szerbiai: Nehéz p. kint 260 kg. sulyban 92-94 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi decz. hó 4. napján volt készlet 36762 darab, decz. 4. felhajtott 686 drb, 1900 decz. 4 én elszál. litta ott 742 drb, decz. 4-ára maradt 36905. drb.

M. á. vasutak menetrendje 1900. okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:

		ó.	p.
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9	01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	27
P.-Ladány—Nagyv. minden kedden	déli	12	—
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	7	10
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3	56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	7	58
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	2	56
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	17
Szatmár—M.-Sziget felé (gyorsv.)	este	6	46
Csak Szatmárig	reg.	5	22
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8	22
Miskolcz—Kassa felé	este	6	58
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4	01
	reg.	5	28
	reg.	5	51
H.-Böszörmény—	m. áll. v.-tól d. u.	4	06
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről d. u.	4	15
	m. áll. v.-tól d. e.	11	20
	vásártérről d. e.	11	20
Füzes-Abony felé m. á. v.-tól	reg.	4	42
Füzes-Abony felé vásártérről	reg.	5	—
Ohat-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	21
Ohat-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4	31
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	9	35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4	03

Budapestre érkeznek:

A reggel 9 ó. 01 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz.-v.	este	8	10
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz.-v.	reg.	5	45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy.-v.	este	9	40

Budapestről—Debreczenbe indul:

A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező gy.-v.	reg.	6	50
A d. u. 3 ó. 36 p.-kor érkező sz.-v.	reg.	9	15
Az este 6 ó. 50 p.-kor érkező gy.-v.	d. u.	1	55
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 40 p.-kor érkező sz.-v.	este	9	15
(P.-Ladányig gy.-v. átszállással)			

Debreczenbe érkeznek:

Budapest felől gy.-v.	d. e.	11	41
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3	36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6	26
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2	33
Budapest felől	reg.	7	41
Kolozsvár—Nagyvárad felől	reg.	5	14
M.-Sziget—Szatmár felől	reg.	7	51
" " " " " " " "	d. u.	12	16
" " " " " " " "	gy.-v. d. u.	3	55
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10	12
Csak Szatmárról	este	6	45
" " " " " " " "	(gyorsv.) este	8	46
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8	07
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől déli	déli	12	07
Kassa—Miskolcz felől	este	7	53
	vásártérre reg.	8	09
	máv.-hoz reg.	8	17
B.-Sz.-Mihály—	vásártérre este	6	26
H.-Böszörm. felől	máv.-hoz este	6	35
	vásártérre d. u.	3	22
	máv.-hoz d. u.	3	30
F.-Abony felől várterre	d. u.	5	36
" " " " " " " "	m. á. v.-hoz d. u.	5	45
Ohat-Kócs—Polgár felől vásártérre	reg.	7	50
" " " " " " " "	máv.-hoz reg.	8	—
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7	18
" " " " " " " "	d. u.	3	31

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Azonnal kiadó lakás.

József kir. herceg utca 8 sz. ház földszintjén 5 szoba az utcára kiadó. Értekezhetni ott helyben a házmesternél és Sesztina Lajos piac-utcai, vagy Kardos László Kossuth-utcai üzletében.

Ermelléki és sestakerti

ó-borok kaphatók 50 litertől feljebb 25 kr-ával Péterfia-u. 18 sz. a.

Cséplőgéprések,

lendkerekek, tengelyek, nagy vasajtók és vas ablakrácsok, kovács vas kapható Klei n Jakócska vasaru telepén Piacz-u. 26. Nagy trafik udvarán Ugyanott a legmagasabb árban vesznek ócska vasat és mindenféle fémot.

Vállalkozásra felhívás.

A cs. és kir. katonai kincstár mintegy 16.000 korona költség engedélyezése mellett Debreczenben katonai fogházat és hadbírószági épületet akar magán vállalkozás útján emeltetni.

Az épülethez telek adása is szükséges s a felépítést egészen a vállalkozó tartozik teljesíteni.

Az épület használatára 25 évig biztosítatik s bérfizetés gyanánt a befektetett tőke 6%-a helyeztetik kifizetésbe.

A tervek s egyéb vonatkozó iratok a városi Tanács katonai és illetőségi ügyosztályánál (Városház, emelet 17-ik szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthetők s az ajánlatok f. é. dec. hó 15-ig ugyanoda beadandók.

Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1900. nov. 27-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Tisztelet annak, akit megillet!

Wilhelm Ferenc gyógyszerész urnak Neuhirchenben, Bécs mellett, a következőket írják Altonából 1897. évi aug. hó 11-iki kelttel:

Immár 70 éves vagyok és 10 év óta csont izületi rheuma és hámrhoid-csomó miatt szenvedtem, de segítséget nem lelhettem. Csupán az ön Wilhelm féle antiarthritis és antirheumatikus vértisztító theája volt képes bajomtól 3 hét alatt teljesen megszabadítani. Ezért önnök és a grófnőnek, kinek nyilatkozatát a lapokban olvastam, legjobb köszönetemet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel
Anckermann Kristóf,
magánzó.

Altona Hamburg mellett Reichenstrasse 6.
Kapható minden gyógyszerárban.
Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárban.

Chief Office 48. Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry gyógyszerész
vérképző és tápláló valódi

Hämatin-Pilulái

a legmegbízhatóbb szer, a vérszegénység, sápkór és ezek utóbetegségei ellen. Kerülnendő a gyomorszerkeket túlságosan izgató, hódító nehéz vasporok használata, inkább ezen könnyű, szelíden alkalmazkodó pilulák használandók. Minden valódi doboz a gyáros nevével van ellátva. Egy dobozt bérmentve küld 4 koronáért az összeg előleges beküldése mellett az

Apotheker A. Thierry' Balsam Fabrik
Pregradában, Rohitsch-Savanyukut mellett

Téli kabát prémmel
8 frttól.

Flanell és selyem
blousok.

Női és leány
félpaletok.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frttól.

Gyermek köpenyek
3 frttól.

Szörmegallérok, muf-
fok és nyakcolliék.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélboriték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.